

OPTIMIZMOM, VELIKODUŠNOŠĆU I ZAJEDNIŠTVOM DO DEMOGRAFSKE OBNOVE HRVATSKE

Sestre i braćo u Kristu, poštovani ljudi dobre volje!

Proslava »Dana života«, koja se prema odluci hrvatskih biskupa slavi prve nedjelje u veljači, prigoda je za zajedničko promišljanje o ljepoti dara ljudskoga života u svim njegovim fazama, njegovoj zaštiti i promicanju, kao i o različitim prijetnjama i ugrozama kojima je izložen.

Dan života (7. veljače 2016.) ove je godine uronjen u Izvanredni jubilej milosrđa kojim nas je papa Franjo želio potaknuti na trajno razmatranje otajstva milosrđa. On u Buli najave Jubileja piše da je milosrđe »temeljni zakon koji živi u srcu svake osobe koja iskreno gleda u oči svoje braće i sestara na putu života« (br. 2). To milosrđe nužno uključuje i one koje ne možemo gledati u oči, poput nerođenog djeteta skrivenog u majčinoj utrobi, bolesnika na uređajima za održavanje života ili starije osobe koja više nema snage držati otvorenima svoje umorne oči. Nije dovoljno gledati samo tjelesnim očima! Valja nam se naučiti gledati i duhovnim očima, proničući sve dublje u otajstvo Božje milosrdne ljubavi! Mjera naše ljudskosti se prepoznaje u tome kako se odnosimo prema onima koji se nalaze na rubu društva, onima čiji se glas ne čuje. To se, u ozračju proslave Dana života, odnosi na djecu koja su na početku i starije osobe koje su na kraju života. Društvo u kojemu nema mjesta za djecu i starije »nosi sa sobom virus smrti« (Papa Franjo). I mi u Hrvatskoj smo zaraženi tim virusom kad svojom šutnjom i nedjelovanjem pristajemo uz kulturu smrti i kulturu odbacivanja. I upravo je to ono što, između ostaloga, snažno doprinosi aktualnoj demografskoj krizi u Hrvatskoj, na koju su naši biskupi već upozorili u apelu s 50. jubilarnog zasjedanja HBK u travnju 2015.

Na tome tragu željeli smo u prigodi ovogodišnjeg Dana života dodatno produbiti tu temu i potaknuti sve društvene čimbenike i širu javnost na konstruktivnu raspravu i žurno djelovanje. Suočeni smo s činjenicom da Hrvatskoj prijete demografski slom, jer unatrag dva i pol desetljeća u njoj umire više ljudi nego što ih se rađa. Iz godine u godinu više se ljudi, mahom mlađih, iseljava nego što ih se useljava. Sve je veći udio starijeg stanovništva u odnosu na mlađe, a to ukazuje na ubrzano starenje populacije. Nitko od nas nema pravo reći da ga se to ne tiče, nego bi se u raspravu o tome prevažnom pitanju trebali uključiti svi, a osobito oni društveni čimbenici koji mogu doprinijeti stvaranju ozračja u kojem će demografska obnova Hrvatske postati središnjom točkom političkog, gospodarskog i uopće društvenoga konsenzusa. Radi se o općem dobru i pitanju zajedničke budućnosti, koje kao takvo nadilazi politička, vjerska i druga opredjeljenja.

Demografska obnova Hrvatske nameće se kao žurna i prioritetna zadaća, kako na polju izrade strategija i politika gospodarskoga i regionalnog razvoja, tako i po pitanjima izgradnje stabilnoga socijalnoga okvira koji će uključivati sveobuhvatne i dugoročne mjere poput pružanja adekvatne pomoći zaposlenim roditeljima oko skrbi za djecu, zapošljavanje mladih, stambeno zbrinjavanje mladih obitelji, prilagođeno radno vrijeme te stvaranje većih mogućnosti za skrb o starijima, bolesnima i nemoćnima. Ipak, ključni preduvjet demografske obnove stvaranje je optimističnog ozračja i promjena mentaliteta prema braku, obitelji i djeci, kao važnim društvenim vrednotama bez čijeg osnaživanja nije moguće ostvariti željeni cilj. Samo to će zaustaviti ili barem usporiti negativne demografske trendove, zatim ih, postupnim i dugoročnim djelovanjem, preokrenuti u pozitivnom smjeru. U tome najveću odgovornost imaju državne institucije i sve razine vlasti kojima je zadaća stvarati zakonodavni okvir unutar kojega se potiču, razvijaju i oblikuju društveni procesi. Njima smo mi kao vjernici, članovi Katoličke Crkve, spremni dati svoj doprinos, kako u dijalogu i zajedničkom traženju rješenja sa svim zainteresiranim institucijama i ljudima dobre volje, tako i u konkretnim inicijativama i programima osnaživanja braka i obitelji pružanjem potpore svim onim bračnim parovima koji su spremni biti otvoreni životu, ali na različite načine bivaju u tome obeshrabreni i onemogućeni.

Ima razloga za optimizam! Naime, na temelju raspoloživih pokazatelja uočava se da hrvatske obitelji žele imati jedno dijete više. Raskorak između željenog i stvarnog broja djece može biti i jest polazište demografske obnove Hrvatske. Dodatni znak nade jesu i provedena istraživanja koja ukazuju da su učenici srednjih škola i gimnazija u Hrvatskoj sve skloniji zaštiti nerođenog života, a što dokazuju i svojim angažmanom u inicijativama i udrugama za zaštitu života. Crkva, prepoznajući taj potencijal, želi potaknuti mlade da s pouzdanjem u Božju providnost prihvate odgovornosti bračnog i obiteljskog života, ali također želi konkretno pomoći kako bi obitelji zaista imale željeni broj djece. U tome iznimno važnu ulogu imaju svećenici i osobe posvećenog života. Na tragu smjernica s prošlogodišnje redovne sinode biskupa posvećene temi obitelji potičemo ih da usvajajući »umijeće praćenja« budu blizu bračnim parovima i obiteljima kao pratnja na njihovu putu: tako da idu uz njih i slušaju ih u tišini, tako da idu ispred njih ukazujući na put kojim valja ići i tako da idu iza njih slijedeći ih, podupirući i ohrabrujući.

Naposljetku, pozivamo sve na odbacivanje negativnog ozračja prožetog pesimizmom, malodušnošću i podjelama i na stvaranje ozračja optimizma, velikodušnosti i zajedništva. Bez toga se ne može očekivati pomak na planu demografske obnove hrvatskog društva. Vjernicima upućujemo i poziv na usrdnu molitvu da se dogodi obraćenje srdaca, ali i da usvoje novu svijest odgovornosti i spremnosti na radosno prihvaćanje novoga života i skrb o njemu u svim njegovim fazama i stanjima. Neka našu molitvu prate djela ljubavi i milosrđa, solidarnosti i spremnosti da pomognemo onima u potrebi, kako bi u našoj sredini zavladała istinska kultura života.

U tome će nam pomoći prisutnost i nadahnuće Duha Svetoga i moćni zagovor naše nebeske Majke Marije, one koja nam je svima postala nezamjenjivi uzor odgovorivši na Božji dar života.

S ovim mislima od srca želimo blagoslovljen Dan života i milosrđem ispunjenu godinu Izvanrednog jubileja milosrđa!

Zagreb, o blagdanu sv. Agate, 5. veljače 2016.

U ime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj

Msgr. Mate Uzinić, predsjednik